

Sporočilo medijem

Ob Svetovnem dnevu Zemlje

SLOVENIJA POTREBUJE PODPORNO SHEMA ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE IN BIOMETAN

Ljubljana, 23. april 2025 – Predelava in obdelava organskih odpadkov, proizvodnja bioplina za proizvodnjo električne energije in toploto za daljinsko ogrevanje ter krožno gospodarstvo, ki skozi proizvodni proces proizvaja visoko kakovostno organsko gnojilo digestat je le nekaj najpomembnejših funkcij, ki jih izvajajo bioplinarne. V letu 2023 so slovenske bioplinarne po podatkih SURS predelale 233.000 ton odpadkov. Njihovo poslovanje v prihodnje je ogroženo, saj bi bilo treba posodobiti metodologijo in podaljšati obstoječo podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz OVE, vzpostaviti obratovalne podpore za biometan in investicijske podpore za nadgradnjo obstoječih bioplinarn za proizvodnjo biometana je bilo osrednje sporočilo včerajšnjega dogodka Poslovni krogotok: Od odpadkov do energije, ki ga je organizirala Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS, Sekcija proizvajalcev bioplina na Svetovni dan Zemlje.

V Sloveniji so proizvajalci bioplina povezani v Sekcijo za proizvodnjo bioplina, ki povezuje štiri podjetja, ki upravljajo skupno s sedmimi bioplinarnami v Sloveniji, ki imajo večinski tržni delež. V Sloveniji proizvodnje biometana še nimamo, iz bioplina pa trenutno proizvedemo približno 87 GWh električne energije.

Po besedah **dr. Tatjane Zagorc**, direktorice GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, bi brez bioplinarn Slovenija imela več kot 100 tisoč ton nepredelanih organskih odpadkov, kar bi ogrožalo javno zdravje ljudi, varstvo okolja in varstvo voda. Odrekli bi se 87 GWh električne energije, toplotnemu ogrevanju bolnišnic in naselij, kmetijstvo pa bi bilo prikrajšano za 100 tisoč ton digestata, visoko kakovostnega organskega gnojila.

Potrjen program NEPN (Nacionalni energetske podnebni načrt) med OVE vključuje tudi bioplin in biometan. NEPN ima smeje načrte, saj predvideva 10 % obnovljivih plinov do leta 2030. Veliki potenciali surovine za bioplinarne je gozdno lesna biomasa, ki danes neizkoriščena ostaja v gozdovih.

Kako izkoristiti potenciala za proizvodnjo bioplina in biometana v Sloveniji, kjer so ovire in zakaj so bioplinarne izjemnega pomena so na okrogli mizi osvetlili sogovorniki iz Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencije za energijo, Biotehniške fakultete UL in predsednik Sekcije proizvajalcev bioplina.

Matjaž Durič, predsednik Sekcije proizvajalcev bioplina pri GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih meni, da bioplinarne niso samo tehnološki obrati saj so povezane z živimi organizmi in njihovo obdelavo vse dni v letu. Opozoril je na pomen podporne sheme za proizvodnjo električne energije iz OVE in za toploto za daljinsko ogrevanje oziroma potrebne posodobitve metodologije, saj

referenčni stroški električne energije niso pravilno ovrednoteni. Nekaterim bioplinarnam se je podporna shema že iztekla, za ostale bioplinarne, ki so še vključene v shemo, pa podpora ni več ustrezna, saj je prenizka, glede na stroške proizvodnje. To pa vpliva na njihovo konkurenčnost in poslovno uspešnost. Poudaril je tudi potencial, ki ga ima digestat, v luči uvozne neodvisnosti od mineralnih gnojil.

Sodelujoči so se strinjali s pomenom bioplinarn, ki opravljajo pomembno okoljsko funkcijo predelave odpadkov iz katerih proizvajajo energijo v obliki bioplina, elektrike in biometana ter zapirajo snovni tok v povezanih podjetjih. Bioplinarne naprave niso energetske objekti ampak so del krožnega gospodarstva v kmetijstvu, ki je močno povezan z lokalno skupnostjo in tehnologijami. Digestat kot stranski proizvod je ob pravilni uporabi odlično mineralno gnojilo, je pa zaradi velike količine vode manj primeren za večje transportne razdalje. Opozorili so na neusklajenost zakonodaje, ki onemogoča v lokalnem okolju zbiranje organskih odpadkov s kmetij in njihovo proizvodnjo v skupni bioplinarni. Še zlasti v lokalnih okoljih in lokalnih skupnostih, kjer je dovolj surovine, je smiselni razvoj bioplinarn, ki zagotavljajo potrebe po energiji za ožja lokalna območja.

Poudarili so pomen obnovljivih virov plinov tudi z vidika izvajanja NEPN. Država v predlogu Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije vzpostavlja nove podporne sheme za električno energijo in pline iz obnovljivih virov energije. Podporna shema naj bi omogočala naložbeno podporo in obratovalno podporo tako za bioplin kot biometan. Za proizvajalce je pomembno, da se podporna in investicijska shema ne izključujeta. Poudarili so pomen sodelovanja različnih resorjev tako pri oblikovanju zakonodaje, kot pri razvoju tehnologij in znanja na tem področju.

Sekcija proizvajalcev bioplina pri
GZS - Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij